

Luonnos EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan mukaisen jäsenvaltio-option käyttämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Sisällytetään syysistuntokaudella esitettävään toiseen hallituksen esitykseen.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/1623 säädetyn jäsenvaltio-option käyttöönottamiseksi.

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan komissio julkaisi 27.10.2021 lainsäädäntöehdotuksensa uudeksi pankkipaketiksi. Lainsäädäntöehdotus sisälsi ehdotuksen EU:n vakavaraisuusasetuksen muuttamisesta, minkä myötä 31 päivänä toukokuuta 2024 annettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1623 asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta luottoriskiä, vastuun arvonoikaisuriskiä, operatiivista riskiä, markkinariskiä ja kokonaisriskipainolattiaa koskevien vaatimusten osalta. Asetus tulee voimaan 1.1.2025. Tässä esityksessä käsitellään ainoastaan jäsenvaltio-optioon liittyvää 92 artiklan 3 kohtaan tehtyä muutosta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, jäljempänä *EU:n vakavaraisuusasetus*.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Komission lainsäädäntöehdotus EU:n vakavaraisuusasetuksen muuttamisesta annettiin eduskunnalle tiedoksi valtioneuvoston selvityksellä E 121/2021 vp ja samansisältöisellä valtioneuvoston kirjelmällä U 72/2021 vp. Lisäksi neuvotteluiden edetessä annettiin jatkokirjelmät UJ 3/2022 ja UJ 25/2022 vp.

Kansallinen valmistelu

Lainsäädäntöehdotus luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaisen jäsenvaltio-option käyttöönottamiseksi on valmisteltu luottolaitoslainsäädännön uudistamisesta valmistelevalle työryhmälle, jonka valtiovarainministeriö asetti 22.8.2024. Työryhmässä ovat edustettuna valtiovarainministeriön lisäksi Finanssivalvonta, Suomen Pankki, Rahoitusvakauserä ja Finanssiala ry. Työryhmä on kuullut erikseen Nordea Bank Oyj:tä. Esitys vastaa työryhmän ehdotusta.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.3 EU:n vakavaraisuusasetus

Asetuksessa (EU) 2024/1623 säädetty muutos EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklaan 92 sisältää säännökset kokonaisriskipainolattian käyttöönotosta. Artiklaan sisältyvä jäsenvaltio-optio mahdollistaa kokonaisriskipainolattian soveltamisen optiota käyttävän jäsenvaltion sisällä yksinomaan konsolidoidulla tasolla sen sijaan, että laskentasääntöä sovellettaisiin luottolaitoksiin tämän lisäksi yksittäisellä tasolla. Muutos tulee voimaan 1.1.2025.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin muutosta, jolla otetaan käyttöön EU:n vakavaraisuusasetuksen 1.1.2025 voimaan tulevan 92 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukainen jäsenvaltio-

optio kokonaisriskipainolattian soveltamisesta ainoastaan konsolidoidulla tasolla Suomessa kotipaikan omaavien luottolaitosten osalta.

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisen jäsenvaltio-option käyttämisen on katsottu Suomessa vaikuttavan luottolaitos-sektorin raportointiin ja hallinnollisiin kustannuksiin. Vaikutukset tällä hetkellä kohdistuisivat ainoastaan yhteen luottolaitoskonserniin (Nordea Bank Oyj) sen rakenteesta johtuen, mutta ei voida poissulkea, etteikö vaikutuksia olisi myöhemmin myös muihin sellaisiin luottolaitoksiin, joiden konserniin kuuluva emoyhteisö ja yksi tai useampi tytärluottolaitos sijaitsevat Suomessa. Option hyödyntäminen virtaviivaistaisi ja selkeyttäisi pääoma-aseman laskentaa ja raportointia koskevia menettelyitä. Hallinnollisten kustannusten vähentämiseksi olisi tärkeää, että option hyödyntämisen suhteen saataisiin varmuus mahdollisimman pian.

Luottolaitosten pääoma-asemaa koskevat vaikutukset kohdistuvat arvion mukaan ryhmittymän pääoman kohdentamiseen ryhmittymään kuuluvien luottolaitosten välillä. Option käyttäminen joustavoittaisi pääomien kohdentamista ryhmittymien sisällä kokonaisriskipainolattian voimaantumisen myötä. Konserneilta tai ryhmittymiltä edellytettävään kokonaispääomituksen vaikutukset olisivat arviolta korkeintaan hyvin vähäiset. Tarvittaessa pääomien kohdentamiseen ryhmittymien sisällä eri luottolaitosten välillä voidaan puuttua tehokkaammin muilla välineillä, kuten lisäpääomavaatimusten kohdentamisella ja eräitä vaatimuksia koskevien valvojaharkintaisten poikkeusten muutoksilla. Option käyttämisellä ei ole myöskään arvioitu olevan vaikutuksia luottolaitosten kriisinratkaisusuunnitteluun tai kriisinratkaisuvälineiden käyttämiseen. Näin ollen jäsenvaltio-option hyödyntäminen esitetyllä tavalla ei vaaranna luottolaitosten asianmukaista pääomittamista tai rahoitusvaukautta muutoinkaan. Option hyödyntäminen tai hyödyntämättä jättäminen ei arviolta vaikuttaisi luottolaitosten luotonantoon. Pääomavaatimusten konsolidoitu soveltamistaso olisi linjassa Suomessa pidemmälläkin aikavälillä vakiintuneen sääntelyperiaatteen mukainen, jossa toiminnalle asetettavia vaatimuksia tarkastellaan lähtökohtaisesti konsolidoidulla tasolla.

4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin

EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaisen jäsenvaltio-option käyttämisellä ei ole arviolta vaikutusta Finanssivalvonnan tai Rahoitusvakausviraston resursointiin.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

EU:n vakavaraisuusasetuksen jäsenvaltio-optio

EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan mukaista jäsenvaltio-optiota kokonaisriskipainolattian soveltamistasosta on mahdollista jättää myös soveltamatta tai lykätä sen soveltamista. Option soveltamatta jättämisellä jäisivät hyödyntämättä edellä kohdassa 3.2 todetut myönteiset vaikutukset luottolaitosten pääoma-aseman laskennan ja raportoinnin virtaviivaistamiseksi ja pääoman hallinnan joustavoittamiseksi. Option käyttämättä jättäminen voisi osaltaan vahvistaa ryhmittymään kuuluvien yksittäisten luottolaitosten pääomavaatimuksia, mutta konsolidoidulla tasolla tämän vaikutuksen arvioidaan olevan korkeintaan hyvin vähämerkityksinen. Option hyödyntämisen myöhentäminen aiheuttaisi ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia luottolaitoksille niiden raportointijärjestelmiin sääntelystä aiheutuvien muutosten johdosta.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

EU:n vakavaraisuusasetuksen jäsenvaltio-option osalta Suomen pankkisektorin rakenteen näkökulmasta keskeisiä verrokkeja ovat muut Pohjoismaat. Muiden Pohjoismaiden suunnitelmien pohjalta näyttää siltä, että lähestymistapa ainoastaan konsolidoidun soveltamisen mahdollistamista koskevan jäsenvaltio-option käyttäminen poikkeaa maittain, eikä yhdenmukaista linjaa kaikissa Pohjoismaissa välttämättä löydy. Ruotsin valtiovarainministeriön julkaiseman, tuoreeltaan lausunnoilla olleen asetusluonnoksen mukaan Ruotsi olisi ottamassa käyttöön jäsenvaltio-option kokonaisriskipainolattian soveltamisesta ainoastaan konsolidoidulla tasolla konsolidoitusta soveltamistasosta. Ehdotusta on perusteltu selkeyttämisellä, hallinnollisten kustannusten vähentämisellä sekä Ruotsin ja ulkomaisten luottolaitosten kilpailutilanteen yhdenmukaistamisella. Sen sijaan Norjan finanssivalvojan lausunnoilla olleen ehdotuksen mukaan kansallista optiota kokonaisriskipainolattian

soveltamistasosta ei otettaisi käyttöön. Option soveltamatta jättämistä on perusteltu tarpeella varmistaa ryhmittymiin kuuluvien luottolaitosten riittävä pääomitus ja riskinkantokyky ryhmittymien kaikilla tasoilla. Puolestaan Tanska ei ole toistaiseksi julkaissut tarkempia tietoja tai suunnitelmia nyt puheena olevan jäsenvaltio-option käyttöönotosta.

6 Lausuntopalaute

EU:n vakavaraisuusasetuksen jäsenvaltio-optio

EU:n vakavaraisuusasetuksen jäsenvaltio-optiota koskevasta ehdotuksesta järjestettiin lausuntokierros 16.9.–1.10.2024. Lausuntoa pyydettiin XX. Lausunnon antoivat XX.

7 Säännökohtaiset perustelut

10 luku **Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset**

1 b §. *Kokonaisriskipainolattian soveltamistaso.* Pykälä olisi uusi. Siinä säädettäisiin EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan tarkoittaman jäsenvaltio-option käyttämisestä. Option mukaisesti kokonaisriskipainolattia laskettaisiin konsolidoidulla tasolla Suomessa sijaitsevien luottolaitosten ja niiden emoyrityksen osalta, mutta ei yksittäisen tytärluottolaitoksen tasolla. Poikkeusta ei sovellettaisi, jos suomalaisella luottolaitoksella ei ole suomalaista emoyritystä eikä siltä osin kuin luottolaitosryhmittymällä on tytä- tai sisaryrityksiä Suomen ulkopuolella.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Johtolauseeseen lisätään:

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 10 luvun 8 §:n 7 momentti sekä lisätään 9 a luvun 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1199/2014, uusi 2 ja 3 momentti, [10 lukuun 1 b §](#) ja 11 luvun 10 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1199/2014, uusi 4 momentti seuraavasti:

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

1 b §

Kokonaisriskipainolattian soveltamistaso

EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklassa tarkoitettu kokonaisriskin määrä on laskettava mainitun artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettulla tavalla soveltaen kokonaisriskipainolattiaa ainoastaan konsolidoidulla tasolla niiden luottolaitosten ja emoyrityksen osalta, joiden kotipaikka on Suomessa.